

Homilie op de 3de Zondag C in de O.L.Vrouwkerk van Ver-Assebroek (25-01-2025)

Lezingen: Nehemia 8,1-4a.5-6.8-10; 1 Korintiërs 12,12-30; Lc 1,1-4; 4,14-21

Broeders en zusters,

Het is vandaag de laatste dag van de Bidweek voor de eenheid van de christenen, waarin alle christenen van de hele wereld bidden voor het herstel van de eenheid onder alle christelijke kerken, die helaas nog altijd verdeeld zijn. In de toenadering tussen christenen speelt de Bijbel een belangrijke rol. Bij de protestanten bijvoorbeeld heeft de Schrift altijd centraal gestaan. Sinds het tweede Vaticaanse Concilie hebben ook katholieken ingezien dat de Bijbel het belangrijkste boek is voor het christelijke leven. Want de Bijbel bevat het woord van God. Daarom besteden we sinds het concilie meer aandacht aan de woorddienst in de liturgie. Vaak wordt de Bijbel plechtig aangebracht of in het hoogkoor ten toon gesteld. En in sommige kerken, zoals in onze kerk, wordt de Bijbel bij de voorlezing van het evangelie met wierook geëerd. Die herwaardering van de Schrift veronderstelt dat zij voorgelezen, én ook uitgelegd wordt. En daarover horen we iets in de eerste lezing en in het evangelie van vandaag.

In de eerste lezing horen we hoe de priester Erza, in de 5de eeuw voor Chr., uit de Schrift voorleest en die de levieten dan uitleggen aan de teruggekeerde ballingen uit Babylon. Die zijn zo geraakt dat ze erbij wenen. En in het evangelie horen we hoe Jezus in de synagoge voorleest uit het boek Jesaja, en dan een korte maar indringende uitleg geeft en zegt: “Het Schriftwoord dat gij zojuist gehoord hebt in thans in vervulling gegaan”. Wat Erza deed 7000 jaar geleden en wat Jezus deed 2000 jaar geleden, dan doen we nu nog. In de woorddienst lezen we voor uit de Schriften, en in de preek geeft de priester uitleg. Dat is niet vanzelfsprekend: goed voorlezen zo dat iedereen het verstaat, en goede uitleg geven zodat de mensen geraakt worden en zien dat het Woord Gods hen ook nu nog helpt om goed en zinvol te leven, dat is een hele opdracht. En we mogen onszelf gelukkig prijzen als we goede lezers en goede predikanten meemaken.

Ik had al mijn preek voorbereid voor vandaag. Maar deze week hoorde ik de preek van anglicaanse bisschop van Washington, een vrouw, die Mariann Budde heet. Het was dinsdag laatst, de dag na de inauguratie van Donald Trump als president van de Verenigde Staten van Amerika. Het is de gewoonte dat bij die gelegenheid ook een aantal religieuze ceremonies plaatsvinden. En een daarvan was de viering op dinsdagmorgen in de episcopale, d.i. de anglicaanse, kathedraal van Washington CD. En daar gaf bisschop Mariann Budde haar preek in aanwezigheid van de pas aangestelde president, zijn familieclan en veel van zijn medestanders. Deze preek heeft mij en vele anderen zeer geraakt, omdat de bisschop de moed had om duidelijk de christelijke waarden te verkondigen tegenover een publiek dat o.m. het christendom misbruikt om niet-christelijke houdingen te verdedigen. Vooral het slotgedeelte van haar preek, waarin ze de president en zijn gevolg rechtstreeks aansprak en eigenlijk tegensprak, hebben wereldwijd de media gehaald. Jullie hebben wellicht de beelden ervan op de TV gezien. Daarom wil ik, in plaats van mijn preek te houden, enkele uitspraken van Bisschop Budde laten horen. Ze had het voornamelijk over de eenheid, zeer passend in de Internationale Bidweek voor de eenheid van de christenen. Maar ze had het niet zozeer over de eenheid van de christelijke kerken, maar over de eenheid van de samenleving, de natie, ofschoon haar opmerkingen ook wel kunnen toegepast worden op de eenheid onder christenen.

Ze zegt o.m. dat ze gelooft dat de eenheid in een verdeelde natie kan bereikt worden als we er niet alleen voor bidden maar er ook naar handelen. Alleen als we handelen in overeenstemming met ons gebed bouwen we de eenheid op een stevige rots, en niet op drijfzand. “Wat zijn dan de fundamenten van de eenheid?”, vraagt ze zich af. E:n ze antwoordt “Op basis van onze heilige tradities en teksten stel ik voor dat er minstens drie zijn”, namelijk

dignity, honesty, humility, waardigheid, eerlijkheid en nederigheid, en dan legt ze dat uit – ik citeer - :

“De eerste basis voor eenheid is het eerbiedigen van de inherente waardigheid van iedere mens, die, zoals alle hier vertegenwoordigde geloofstradities bevestigen, het geboorterecht is van alle mensen als kinderen van de Éne God. In het publieke debat betekent het eerbiedigen van elkaars waardigheid dat we weigeren om degenen met wie we van mening verschillen te bespotten, te kleineren of te demoniseren. In plaats daarvan kiezen we ervoor om respectvol over onze verschillen heen te debatteren en waar mogelijk op zoek te gaan naar een gemeenschappelijke basis. Als een gemeenschappelijke basis niet mogelijk is, dan vereist waardigheid dat we trouw blijven aan onze overtuigingen zonder minachting voor degenen die hun eigen overtuigingen hebben.

Een tweede basis voor eenheid is eerlijkheid, zowel in privégesprekken als in het openbaar. Als we niet bereid zijn om eerlijk te zijn, heeft het geen zin om voor eenheid te bidden, omdat onze daden de gebeden zelf tegenwerken. We zullen misschien een tijdje een vals gevoel van eenheid ervaren onder sommigen, maar niet de sterkere, bredere eenheid die we nodig hebben om de uitdagingen waar we voor staan aan te pakken. Om eerlijk te zijn, we weten niet altijd waar de waarheid ligt, en er werkt nu veel tegen de waarheid, ontstellend veel. Maar als we wél weten wat waar is, is het onze plicht om de waarheid te spreken, zelfs als - en vooral als - het ons geld kost.

Een derde basis voor eenheid is nederigheid, die we allemaal nodig hebben, omdat we allemaal feilbare mensen zijn. We maken fouten. We zeggen en doen dingen waar we spijt van krijgen. We hebben onze blinde vlekken en vooroordelen, en we zijn misschien wel het gevaarlijkst voor onszelf en voor anderen wanneer we er zonder twijfel van overtuigd zijn dat we absoluut gelijk hebben en iemand anders absoluut ongelijk. Want dan zijn we nog maar een paar stappen verwijderd van het bestempelen van onszelf als de goede mensen versus de slechte mensen. De waarheid is dat we allemaal mensen zijn, in staat tot zowel het goede als het slechte... Hoe meer we ons dit realiseren, hoe meer ruimte we in onszelf hebben voor nederigheid en openheid naar elkaar over onze verschillen heen, want in feite lijken we meer op elkaar dan we beseffen, en we hebben elkaar nodig.

Eenheid is relatief gemakkelijk om voor te bidden bij plechtige gelegenheden. Het is een stuk moeilijker te realiseren wanneer we te maken hebben met echte verschillen in de publieke arena. Maar zonder eenheid bouwen we het huis van onze natie op zand.

Met een toewijding aan eenheid die diversiteit omvat en onenigheid overstijgt, en de stevige fundamenten van waardigheid, eerlijkheid en nederigheid die zo'n eenheid vereist, kunnen we ons deel doen, in onze tijd, om de idealen en de droom van Amerika te helpen realiseren.”

En dan richt Bisschop Budde zich rechtstreeks tot president Trump:

“Ik wil nog een laatste pleidooi houden, mijnheer de President. Miljoenen mensen hebben hun vertrouwen in u gesteld. Zoals u gisteren tegen de natie zei, hebt u de voorzienige hand van een liefhebbende God gevoeld. In de naam van onze God vraag ik u om genade te hebben voor de mensen in ons land die nu bang zijn. Er zijn transgenderkinderen in democratische, republikeinse en onafhankelijke gezinnen die vrezen voor hun leven.

En de mensen die onze gewassen plukken en onze kantoorgebouwen schoonmaken; die werken in onze pluimveebedrijven en vleesverwerkende fabrieken; die de afwas doen nadat we gegeten hebben in restaurants en de nachtploeg draaien in ziekenhuizen - ze zijn misschien geen burgers of hebben niet de juiste papieren, maar de overgrote meerderheid van de immigranten zijn geen criminelen. Ze betalen belasting en zijn goede burens. Ze zijn trouwe leden van onze kerken, moskeeën en synagogen, gurdwara en tempels.

Wees genadig, mijnheer de President, voor de mensen in onze gemeenschappen van wie de kinderen vrezen dat hun ouders zullen worden meegenomen. Help hen die oorlogsgebieden

en vervolging in hun eigen land ontvluchten om hier mededogen en een welkom te vinden. Onze God leert ons dat we barmhartig moeten zijn voor de vreemdeling, want ooit waren we zelf vreemdelingen in dit land.

Moge God ons allen de kracht en de moed geven om de waardigheid van ieder mens te eren, de waarheid in liefde te spreken en nederig met elkaar en onze God om te gaan, voor het welzijn van alle mensen in deze natie en in de wereld.”

Ik heb niets meer toe te voegen aan deze moedige woorden. Amen.

Adelbert Denaux, pr.